

Výzkumné centrum Dvory a rezidence, HÚ AV ČR
ve spolupráci
se Zespól do Badań nad Dworami i Elitami Władzy, Zamek Królewski na Wawelu

pořádají dne
22. 5. 2024

IV. česko-polské bilaterální zasedání

Panovnický dvůr a sociální mobilita ve středověku a raném novověku

Dvorské prostředí vždy bylo těsně propojeno se sociální mobilitou – vzestupy i pády. Kariéry však tvoří jen centrální část našeho zorného úhlu, zaměřeného na postižení širšího společenského rámce. Sociální vzestup (event. pád) v dvorském prostředí vnímáme jako stěžejní východisko řady otázek, dotýkajících se sociální skladby dvora a možností uplatnění, vztahů mezi dvorem a rezidenčním městem, stejně jako role kléru v tomto kontextu anebo neformálních vazeb ke dvoru. „Dvůr“ není ohraničen areálem rezidenčního sídla – akcent na propojení dvora a rezidenčního města, v odůvodněných případech i jeho zázemí přispívá nejen k plasticitě uchopení tématu, ale především odráží dobový rámec: dvorskými kariérami osob původem z městského prostředí či zakupováním šlechty (dvořanů) ve městech počínaje a kulturním a uměleckým transferem mezi dvorem a městem konče.

Předmětem našeho zájmu je současně sociální kontext dvorských kariér v širším časovém záběru – jejich předpoklady, aspekty a charakteristiky průběhu, i jejich vyústění, dopady a další vývoj. A to z pohledu jednotlivce, ale i jeho příbuzenstva a „přátel“ (v dobovém významu slova) – ve smyslu formování zájmových okruhů, případně jejich kolektivních identit a vnitřního propojení politickými i majetkovými zájmy, konfesí, stejně jako příbuzenskými pouty.

Tematické okruhy:

- Dvorská kariéra – její předpoklady a východiska, majetkové a sociální zázemí, konfese, strategie, dopady
- Vzestupy a pády v dvorském prostředí, (dis)kontinuita sociálního vzestupu
- Ženy a spektrum jejich rolí u dvora
- Dvořané jako prostředníci mezi dvorem a (rezidenčním) městem
- Klérus a dvůr – zpovědníci, kaplani, faráři, mniši
- „Moc bezmocných“: neformální vliv na dvorech (lékaři, služebníci, obchodníci ad.)

Organizátoři:

Robert Šimůnek (simunek@hiu.cas.cz)
Dana Dvořáčková-Malá (dvorackova@hiu.cas.cz)

Místo konání:

Akademické konferenční centrum, Husova 4, Praha 1

HISTORICKÝ ÚSTAV

Akademie věd České republiky

DaR
VÝZKUMNÉ CENTRUM
DVORY A REZIDENCE

ZAMEK
KRÓLEWSKI
NA WAWELU

Podkladové vyobrazení: sňatek knížete Oldřicha a „selské“ ženy Boženy, rodičů knížete Břetislava I., v Pařížském zlomku latinského překladu Dalimilovy kroniky. Národní knihovna, Praha, sign. XII E 17, fol. 10r.